

Gynækolog og obstetriker
Christine Felding

sundhed@soendag.dk

Christine Felding

SPØRG BARE LØS ...

Hvis sex føles som sandpapir, hvilket kvinder ofte beretter om, at det gør, når de har tørre slimhinder, er det det, der skal behandles først.

Underlivet er for mange bare noget, man har, ikke noget, man tænker så meget over, det skal bare fungere, og det gør det for de fleste af os, det meste af tiden. Men hvad er nu det? En dag oplever du måske blødningsforstyrrelser, ikke at kunne holde på vandet eller tørre slimhinder, noget, som flere og flere døjer med, i takt med at de bliver ældre. Mange vælger så at spørge doktor Google, veninderne eller bøgerne til råds, og symptomerne kan hurtigt piske af sted i en retning, så du er helt sikker på, at du fejler det ene og det andet. Det er selvfølgelig fint at være informeret, men for at sikre, at det bliver vejledning og ikke vildledning, er det endnu bedre at konsultere en gynækolog, hvis du har nogle af ovennævnte symptomer. Der er nemlig rigtigt meget, der kan behandles. Det er dog ikke altid, man selv kan finde den rigtige diagnose eller behandling selv – og der kan din læge eller gynækolog hjælpe dig.

Jeg har for eksempel haft kvinder i min konsultation, der har problemer med sexlysten. De har været i overgangsalderen, og nu vil de altså gerne have lidt gang i sexlivet igen med noget testosteron. Men i stedet for straks at give dem noget testosteron, der stimulerer sexlysten, vil et typisk spørgsmål fra mig være: "Hvordan går det nede i bunden?" Ofte har de tørre slimhinder. Hvis sex føles som sandpapir, hvilket kvinder ofte beretter om, at det gør, når de har tørre slimhinder, er det det, der skal behandles først – ellers er det jo klart, at sexlysten forsvinder. Og det kan man gøre med lokale hormoner. Der findes nu endda også en ny stikpille (Intrarosa), som kan slå to fluer med et smæk, da den indeholder et stof – prasteron – som i skeden omdannes til både testosteron og østrogen. Er sexlysten stadigvæk ikke til stede efter behandlingen, kan man så

behandle med testosteron som gel. Jeg støder også på flere kvinder efter overgangsalderen, der tror, at de har svamp, men svamp har man ikke efter overgangsalderen, medmindre man har sukkersyge, har været igennem en antibiotikakur eller får kemo, der som bekendt ødelægger ens immunforsvar. Svamp er fortrinsvis for kvinder i 20'erne og 30'erne.

Til gengæld kan de svampelignende symptomer ofte være tegn på en anden sygdom, der rammer i 60'erne og 70'erne, nemlig lichen sclerosus, hvor man også oplever svie og kløe i skeden. Huden og slimhinderne bliver hvidlige (perlemorsagtige), det svier og klør.

Det svinger selvfølgelig, hvad kvinder døjer med, afhængigt af deres alder. I 40'erne kommer der ofte blødningsproblemer, uregelmæssige eller kraftige blødninger. Man ser også ofte fibromer både i 40'erne og i 50'erne, men de er næsten altid ufarlige.

Gennemsnitsalderen for, hvornår din menstruation holder op, er 52 år, og derefter kommer alle overgangsgenerne med hedeure, nattesved og humørsvingninger, tørre slimhinder og manglende sexlyst. Screeningen for brystkræft begynder også her, for brystkræft er hyppigere i den alder. I 60'erne er der mange kvinder, der døjer med inkontinens eller blærebetændelse eller rammes af brystkræft. I 70'erne og 80'erne døjer man med meget af det samme som i 60'erne, men for eksempel også knogleskørhed, osteoporose, som jeg synes hører til det gynækologiske område, da det specielt er en kvindesygdom. Her er kalk og vitamin D samt motion en del af behandlingen.

Uanset din alder og hvad du døjer med, så tag forbi din læge eller gynækolog, så I sammen kan kigge på dine symptomer og finde den rette behandling.